

ULAŞIM VE LOJİSTİK SİSTEMLERİ MERKEZİ BAŞKANLIĞI

LPG/CNG/LNG YAKIT SİSTEMİ UYGUNLUK İNCELEMESİ PROSEDÜRÜ

1. AMAÇ ve KAPSAM

1.1. Amaç

Ulaşım ve Lojistik Sistemleri Merkezi Başkanlığı Araç Tip Onayı Teknik Servis Hizmeti Usul ve Esasları” çerçevesinde, Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü tarafından “Yakıt Sistemi Uygunluk Raporu” verilmesi işlemlerinin esaslarını açıklamaktır.

1.2. Kapsam

“Ulaşım ve Lojistik Sistemleri Merkezi Başkanlığı Araç Tip Onayı Teknik Servis Hizmeti Usul ve Esasları”na göre, Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü tarafından “Yakıt Sistemi Uygunluk Raporu” düzenlenmesi ile ilgili hususları kapsar.

2. SORUMLULAR

Ulaşım ve Lojistik Sistemleri Merkezi Başkanı
Araç Tip Onay ve Belgelendirme Grup Başkanı
Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürü
Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü Personeli
İnceleme Uzmanları

3. TANIMLAR

3.1. Yakıt Sistemi Uygunluk Raporu: 26.10.2016 tarih ve 29869 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik’in Ek IV Madde 3.9 ve 4.18.2.2 hükümleri ile Ulaşım ve Lojistik Sistemleri Merkezi Başkanlığı’nın 19.01.2018 tarihli ve 28776 sayılı yazısı ile kurulan komisyon çalışmaları neticesinde hazırlanan ve ilgili tadilat setinin belirlenmiş şartlara uygunluğunu tevsik eden rapordur.

3.2. Tadilat Seti Üreticisi: LPG, LNG ve CNG tadilat sistemlerinin üretimi için teknik sorumluluğu üstlenecek ve idari ve teknik şartlara uygunluğunu sağlamak için gerekli araç ve özelliklere sahip olduğunu gösteren, Tadilat Setinde yer alan Basınç Regülatörü, Enjektör / Gaz Enjeksiyon Cihazı / Mikser, Elektronik Kontrol Ünitesi (ECU) Seti bileşenlerinin marka tesciline de sahip olan ülkemizde yerleşik imalatçısı ya da yurt dışında üretim olması durumunda distribütörü/yetkili temsilcisi olan firmadır. Bu husus tadilat seti bileşenleri için (distribütörler/ yetkili temsilci hariç) sunulan ayrı aksam/sistem onaylarından kontrol edilebilir olmalıdır. Yurt dışında üretilen kitler için distribütör/ yetkili temsilci tarafından yapılan başvurularda distribütörlük sözleşmesi, gerekli ise ilgili sözleşmenin konsolosluklardan alınacak onay belgesi ile marka kullanımı ile ilgili lisans anlaşmasının sunulması gerekmektedir.

3.3. Tadilat Seti: Tadilat seti aşağıda belirtilen özellikleri bakımından değişiklik göstermeyen yakıt sisteminden oluşan settir.

ULAŞIM VE LOJİSTİK SİSTEMLERİ MERKEZİ BAŞKANLIĞI

LPG/CNG/LNG YAKIT SİSTEMİ UYGUNLUK İNCELEMESİ PROSEDÜRÜ

- 3.3.1. Tadilat Seti Üreticisi / Distribütörü
- 3.3.2. Basınç Regülatörü*
- 3.3.3. Gaz Doldurma Sistemi *
- 3.3.4. Sensörler
- 3.3.5. Yakıt Deposu Tipi
- 3.3.6. Elektronik Kontrol Ünitesi (ECU) Seti*
- 3.3.7. Temel Yazılım ve Kontrol Metodu

*İlgili aksamın tadilat seti üreticisi markası ile aynı marka olması gerekmektedir. LNG Başvurularında, eğer bu şart sağlanamıyorsa aracın marka, tip, varyant ve versiyonuna göre Yakıt Sistemi Uygunluk Raporu verilebilir; ilgili tadilat seti de sadece bu raporda belirtilen araç(lar) için kullanılabilecektir.

3.4. Numune Araç: Araç ailesi tanımında kullanılmak üzere, LPG/CNG ve LNG yakıt sistemi dönüşümlerinde teknik özelliklerin uygunluğunu göstermekte sunulacak tadil edilmiş araç ya da araçlardır.

3.5. Araç Ailesi: Tadilat setinin takılacağı ve aşağıdakiler bakımından yakıt sistemi uygunluk raporunda sunulan numune araçtan farklılık göstermeyen araçlar topluluğudur:

3.5.1. Araç kategorisi: M1, M2, M3, N1, N2, N3 (M1 ve N1 kategori Sınıf I araçlar aynı araç ailesinde sayılabilir.)

3.5.2. Motor güç aralığı: Sunulan numune aracın motor gücünün 0.7 ile 1.15 katı arasındaki araçlar

3.5.3. Yakıt Beslemesi ve Yanma Süreci: Karbüratörlü, Tek Noktadan Enjeksiyon / Çok Noktadan Enjeksiyon, Doğrudan / Dolaylı Enjeksiyon

3.6. Basınç Regülatörü: Basıncı azaltmaya ve düzenlemeye yönelik cihazdır.

3.7. Gaz Doldurma Sistemi: Motora girmesi için sıvı veya buharlaştırılmış yakıt oluşturan cihazlardır. (Enjektör / Gaz Enjeksiyon Cihazı / Mikser gibi)

3.8. Sensörler: Basınç ve sıcaklık ölçmekte kullanılan ve alınan verileri ECU'ya iletmekle görevli sensörlerdir.

3.9. Elektronik Kontrol Ünitesi (ECU): Motorun yakıt talebini kontrol eden ve bir kazanın neden olduğu kırık yakıt besleme borusu veya motorun durması durumunda yakıt sisteminin kapatma vanalarına giden gücü otomatik olarak kesen bir cihazdır.

3.10. Yakıt Deposu Tipi: Yakıt sistemi dönüşümlerinde kullanılan ve aşağıdaki özellikler bakımından değişiklik göstermeyen yakıt depolarıdır:

ULAŞIM VE LOJİSTİK SİSTEMLERİ MERKEZİ BAŞKANLIĞI

LPG/CNG/LNG YAKIT SİSTEMİ UYGUNLUK İNCELEMESİ PROSEDÜRÜ

3.10.1. Depo şekli (Silindirik, toroidal, vb.)

3.10.2. Deponun araç üzerindeki konumu (Kabin içi, kabin dışı vb.)

3.10.3. Deponun araca montajı sırasında kullanılan bağlantı elemanları (kuşak seti, destek sacı vb.)

4. UYGULAMA

4.1. Yakıt Sistemi Uygunluk Raporlarının Düzenlenmesi

4.1.1. Başvuru

Bu prosedürün 4. Maddesine göre yakıt sistemi uygunluk raporlarının düzenlenmesi adına, firma tarafından Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü'ne ULM-01-FR-01-003 numaralı form ile başvuruda bulunulur. Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü'ne ulaşan firma başvurusu birim amirince inceleme uzman(lar)ına havale edilir

4.1.2. Ön İnceleme

İlgili başvuru, “LPG/CNG/LNG Yakıt Sistemi Tadilat Seti Ön İnceleme Formu”na göre ön incelemeden geçirilir. İlgili formda istenen herhangi bir evrakın eksik olması durumunda başvuru iptal edilir ve üst yazı ile başvuru sahibine bildirilir. Üst yazının bir nüshası başvuru dosyasına eklenerek arşive kaldırılır ve başvuru “olumsuz” olarak sonlandırılır. Dosya içerisinde bulunan ıslak imzalı evraklar başvuru sahibinin yazılı talebi olması halinde bir nüshası dosyaya eklenerek iade edilir.

Evrak eksikliği haricinde, dosyada herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda firmanın başvuru esnasında belirttiği e-posta adresine bildirimde bulunulur. Başvuru, nedeni belirtilerek firmaya iade edilir ve dosyanın tamamlanması için otuz (30) günü aşmamak üzere süre verilir.

Belirtilen süre içerisinde bildirilen uygunsuzlukların giderilememesi halinde, verilen tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek başvuru işleminden kaldırılır. Başvuruda eksiklik olmaması durumunda, başvuru kapsamında incelenecek araç tipi, sayısı ve teknik özellikleri ile ilgili olarak firma ile mutabakata (e-posta/resmi yazı) varılarak inceleme yeri ve zamanı belirlenir.

4.1.3. Araç ve Dosya İncelemesi ve Yakıt Sistemi Uygunluk Raporunun Düzenlenmesi

Mutabakata varılan araç(lar) üzerinde “Yakıt Sistemi Uygunluğu Kontrol Formu”na göre incelemeler gerçekleştirilir. Başvuru dosyasında sunulan bilgi dökümanları, aksam/sistem onayları ve diğer teknik dökümanların (teknik resim, uygulama şeması vb.) numune araç ve birbiriyle uyumu ile “Yakıt Sistemi Uygunluğu Kontrol Formu”nda yer alan ilgili maddelere uyumu kontrol edilir. Olumsuzluk olması durumunda, olumsuzluklar firmaya iletilerek eksikliklerin tamamlanması için otuz (30) gün süre verilir. Belirtilen süre içerisinde bildirilen uygunsuzlukların giderilememesi halinde, verilen tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek başvuru işleminden kaldırılır. İnceleme, muayene ve deneylerden olumlu sonuç alınması durumunda, **ULM-01-TL-00-013** [Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü Rapor Düzenleme Talimatı](#)'na

ULAŞIM VE LOJİSTİK SİSTEMLERİ MERKEZİ BAŞKANLIĞI

LPG/CNG/LNG YAKIT SİSTEMİ UYGUNLUK İNCELEMESİ PROSEDÜRÜ

uygun olarak oluşturulmuş ilgili rapor formuna göre raporlama yapılır ve “Yakıt Sistemi Uygunluk Raporu” üst yazı ile firmaya iletilir.

4.1.4. Ücretlendirme

Yapılan inceleme, muayene ve deneylere ait ücretler, [ULMB Faaliyetleri Hizmet Bedeli Tarifesi](#)’nde yer alan Araç Tip Onayı Teknik Servis Hizmeti Ücret Tarifesinde belirtilen tarifelere uygun olarak, dosyadan sorumlu inceleme uzmanı tarafından **ULM-01-FR-00-030 Araç Tip Onay Hizmetleri Fatura Detay Formu**’na işlenir.

4.1.5. Dosya Oluşturma, Bildirim ve Arşivleme

Dosya sorumlusu inceleme uzmanı veya muayene/deneyleri gerçekleştiren personel, yapılan inceleme faaliyetleri sonucunda ilgili resmi yazı, tüm kontrol formları, tutanaklar, raporlar, fatura detay formu vs. dokümanları **ULM-01-FR-00-026 Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü Dosya İçerik Formu**’na işleyerek Onay Kuruluşu veya Onay Kuruluşunun Görevlendirdiği Kuruluş veya Başvuru Sahibine gönderilmek üzere idari büroya teslim eder.

ULM-01-FR-00-026 Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü Dosya İçerik Formu ilgili inceleme uzmanı ve idari büro tarafından müşterek olarak imza edildikten sonra idari büro tarafından kabul edilir.

Dosyayı teslim alan idari büro **ULM-01-FR-00-030 Araç Tip Onay Hizmetleri Fatura Detay Formu**’na göre faturayı keser, üst yazı ve dosyanın başvuru sahibine ait nüshasını başvuru sahibine iletir. İdari büro Enstitünün diğer birimlerine gönderilmesi gereken dosya nüshalarını ilgili birimlere iletir.

Birim arşivinde muhafaza edilecek dosya arşiv sorumlusu idari büro personeli tarafından **ULM-00-TL-009 Arşiv Talimatı**’na göre birim arşivine kaldırılır ve dosya bilgileri **ULM-00-FR-055 Arşiv Takip Formu**’na işlenir.

4.1.6. İtiraz ve Şikayetlerde Görevlendirme

Başvuru sahibinin itiraz veya şikayeti karara bağlanıncaya kadar konu ile ilgili tekrar görevlendirme yapılmaz. Ancak itiraz/şikayet konusu ile ilgili birim amiri tarafından ilave tespit yapılması gerekli görülürse itiraz/şikayet konusu incelemede görevlendirilmemiş personel görevlendirilir. İdari veya teknik nedenlerle farklı personelin görevlendirilememesi durumunda birim amiri göreve iştirak eder.

ULAŞIM VE LOJİSTİK SİSTEMLERİ MERKEZİ BAŞKANLIĞI
LPG/CNG/LNG YAKIT SİSTEMİ UYGUNLUK İNCELEMESİ PROSEDÜRÜ

5. İLGİLİ DOKÜMANLAR

ULM-00-YNG-001	ULMB Faaliyetleri Hizmet Bedeli Tarifesi
ULM-00-YNG-01-001	TSE ULMB Araç Tip Onayı Teknik Servis Hizmeti Usul ve Esasları
ULM-00-TL-009	Arşiv Talimatı
ULM-00-FR-055	Arşiv Takip Formu
ULM-01-TL-00-013	Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü Rapor Düzenleme Talimatı
ULM-01-FR-00-030	Araç Tip Onay Hizmetleri Fatura Detay Formu
ULM-01-FR-00-026	Araç Tip Onay Hizmetleri Müdürlüğü Dosya İçerik Formu
ULM-01-FR-01-003	Araç Tip Onayı Teknik Servis Hizmeti Başvuru Formu
ULM-01-FR-01-005	Teknik Servis Hizmeti Tutanağı
ULM-01-FR-01-705	LPG-CNG-LNG Yakıt Sistemi Uygunluk Başvurusu Ön İnceleme Formu
ULM-01-FR-01-703	LPG Yakıt Sistemi Uygunluk Kontrol Formu
ULM-01-FR-01-704	LPG Yakıt Sistemi Uygunluk Raporu
ULM-01-FR-01-701	CNG Yakıt Sistemi Uygunluk Kontrol Formu
ULM-01-FR-01-702	CNG Yakıt Sistemi Uygunluk Raporu
ULM-01-FR-01-716	LNG Yakıt Sistemi Tadilat Seti Kontrol Formu
ULM-01-FR-01-717	LNG Yakıt Sistemi Tadilat Seti Uygunluk Raporu